

Cséfalvay András

Van gondolat és koncepció (ha úgy tetszik koncept), az eszközök kortársak, a kivitelezés szakszerű, a műveltség és intelligencia minden öncéltól mentes – ígéretes, ha ezt egy fiatal művész munkáiról állíthatjuk. Cséfalvay András (1986) a nemzetközi rangú Oskár Čepan díj (az év legjobb fiatal képzőművésze Szlovákiában) idei győztese, ő az első művészhallgató, aki sikeres volt e megmérettetésben, pedig csak most kezdi a pozsonyi Képzőművészeti Főiskola mesterképzését.

A mindössze két-három éves kiállítási múltra visszatekintő művész egyedi módon ötvözi a klasszikus (humán, filológiai és természettudományi) műveltséget, több művészeti ágban megszerzett gyakorlati és elméleti jártasságát a kortárs vizuális művészeti nyelvvél (video/installáció, festészet). Témaválasztása csaknem mindig az egyetemes kultúra egy-egy jelenségére, értékére orientál, s ennek párhuzamát keresi napjaink kultúrájában, kulturális emlékezetében, miközben sarkalatos kritikát fogalmaz, önmagát az alkotót sem kímélve (a mitológiai Apolló és a Hold meghódítása: *Apollo project*, 2008). Intenzíven és elmélyülten kérdez rá a művészet és művész mai státusára, a művészeti intézményrendszer rudimentumszerű elvárásaira, az önértékelés és a kritikai reflexió szubjektivitására. Az opera példáját felhasználva szemlélteti a művész emberfeletti igyekezetének hiábavalóságát, a művész mint a meg nem értett magányos géniusz típusú önprezentáció esendőségét, valamint a művészeti hierarchia műfajokhoz és műnemekhez köthető sznobizmusát (*Fall of the Heroes* – operaciklus, 2007–2008). Bár az opera számára a művészet totális metaforája, a megvalósítás formája mégsem rokonítható a hagyományos wagneri vagy akár a bauhaus professzorai által megfogalmazott *gesamtkunstwerk* ideával. Nem az egyes művészeti ágazatok szerzői szintézisének vagyunk szemtanúi, mert az alkotó egy személyben: rendező, dramaturg, produkciószerző, de ugyanakkor zeneszerző, szöveg- és forgatókönyvíró, performer/előadó/színész, valamint a kép és hanganyag, ill. az utómunkálatok irányítója és kivitelezője. Identitásokat, szerepeket vállal fel, fizikai lényét vonja be a műbe (*Sardanapalus*, 2007, *Makett*, 2009). Az alkotó kételyeit az *Ódák a Sandberghez* (2009), a lelki és szellemi tisztaságról, az emberi humánusról, értékekről, érzelmekről és szenzibilitásról szóló önvallomása fedi fel. (bővebben: www.csefalvay.xf.cz)

